

บทที่ 4

กรณีศึกษาเฉพาะพื้นที่หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

4.1. ประวัติความเป็นมาและสภาพโดยทั่วไป¹

4.1.1 ความเป็นมาของการจัดตั้งแห่งชาติอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี

อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล ประกอบด้วยพื้นที่ชายฝั่ง ได้แก่ บริเวณเขาอ่าวน้ำเมา และป่าอ่าวนาง - หางนาค ครอบคลุมพื้นที่หาดนพรัตน์ธารา สุสานหอยเจ็ดสิบห้าล้านปี หมู่เกาะปอดะ หมู่เกาะหินแดง และหมู่เกาะพีพี และเกาะใกล้เคียงในตำบลหนองทะเล ตำบลอ่าวนาง ตำบลไสไทย และตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ พื้นที่อุทยานแห่งชาติบริเวณชายฝั่งทะเลประกอบด้วยภูเขาหินปูนสูงชัน โดยเฉพาะเขาหางนาคมีความสูงที่สุดประมาณ 565 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง รวมมีเนื้อที่ประมาณ 389.96 ตารางกิโลเมตร หรือ 243,725 ไร่ เป็นพื้นน้ำประมาณ 203,725 ไร่ (ร้อยละ 83 ของพื้นที่ทั้งหมด) ได้ประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 100 ตอนที่ 160 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2526 เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 47 ของประเทศไทย ต่อมาได้ดำเนินการผนวกพื้นที่บริเวณสุสานหอยและเกาะใกล้เคียงเพิ่มจำนวน 12 ไร่ 68 ตารางวา ตามพระราชกฤษฎีกา เล่ม 113 ตอนที่ 65 ก ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539 รวมเนื้อที่ทั้งหมด 243,725 ไร่ 68 ตารางวา ต่อมาได้เพิกถอนพื้นที่บางส่วนในท้องที่ตำบลหนองทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ตามพระราชกฤษฎีกา เล่มที่ 115 ตอนที่ 72 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2541 มีเนื้อที่ประมาณ 1,300 ไร่ ซึ่งเป็นที่พื้นที่ของกองทัพเรือ ใช้ในการสร้างฐานทัพเรือ และเป็นเขตพระราชฐาน เนื้อที่ทั้งหมดคงเหลือ 242,437 ไร่ หรือ 387.98 ตารางกิโลเมตร

¹อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี, ข้อมูลพื้นฐานอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่, หน้า 1-5.

4.1.2 ที่ตั้งอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี

อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ตั้งอยู่ในเขตตำบลอ่าวนาง ระหว่างเส้นรุ้ง 75-99 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 71-85 องศาตะวันออก และในหมู่ที่ 7 และ 8 ตำบลอ่าวนาง ระหว่างเส้นรุ้งที่ 46-66 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 72-80 องศาตะวันออก ในหมู่ที่ 6 ตำบลไสไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 83-93 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 85-90 องศาเหนือ เป็นอุทยานแห่งชาติครอบคลุมพื้นที่ทั้งบนบกและหมู่เกาะในทะเลอันดามันของจังหวัดกระบี่เกือบทั้งหมด ทิศเหนือ จดบ้านหนองทะเล ทิศใต้ จด บ้านอ่าว-นาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ทิศตะวันออก จดแม่น้ำกระบี่ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ทิศตะวันตก จดทะเลอันดามัน ตำบลหนองทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อยู่ที่ เลขที่ 79 หมู่ที่ 5 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ที่ตั้งหน่วยงานย่อยในสังกัด (แบ่งตามพื้นที่ความรับผิดชอบ)

1. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ พพ. 1 (หาดนพรัตน์ธารา) ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ รวมพื้นที่ความรับผิดชอบ 92,548.50 ไร่ เป็นพื้นน้ำ 77,137 ไร่ เป็นพื้นดิน 15,411 ไร่ (พรก. 2541)
2. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ พพ. 2 (สุสานหอย) ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลไสไทย อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ รวมพื้นที่ความรับผิดชอบ 25,571.75 ไร่ เป็นพื้นน้ำ 21,907.81 ไร่ เป็นพื้นดิน 3,663.94 ไร่
3. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ พพ. 3 (เกาะไม้ไผ่) หมู่ที่ 8 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ รวมพื้นที่รับผิดชอบ 63,863.75 ไร่ เป็นพื้นน้ำ 59,417.75 ไร่ เป็นพื้นดิน 4,446 ไร่
4. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ พพ. 4 (ทับแขก) หมู่ที่ 3 ตำบลหนองทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ รวมพื้นที่รับผิดชอบ 29,453 ไร่ เป็นพื้นน้ำ 11,262.56 ไร่ เป็นพื้นดิน 17,826 ไร่
5. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ พพ. 5 (อ่าวมาหยา) หมู่ที่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ รวมพื้นที่รับผิดชอบ 31,000 ไร่ เป็นพื้นน้ำ 30,155.50 ไร่ เป็นพื้นดิน 844.50 ไร่

6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไร่เลย์-ถ้ำพระนางใน หมู่ที่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

4.1.3 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทะเลเกิดเป็นร้อยละ 83 ของพื้นที่ทั้งหมดบริเวณชายฝั่งทะเล ประกอบด้วย ภูเขาหินปูนสูงชัน โดยเฉพาะเขาหางนาคซึ่งมีความสูงที่สุดประมาณ 498 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง เทือกเขาเหล่านี้เรียงตัวตามยาวไปตามแนวทิศตะวันตกเฉียงเหนือ – ตะวันออกเฉียงใต้ ทางด้านตะวันตกมีความลาดชันมากกว่าตะวันออก และพื้นที่ส่วนใหญ่ที่เป็นเกาะนั้นเป็นภูเขาหินปูนและหน้าผาสูงชัน มีต้นไม้ปกคลุมขึ้นตามซอกหิน ไม้ที่ขึ้นเป็นไม้ขนาดเล็กและแคระแกร็น สภาพชายหาดนั้นมีทั้งหาดทราย หาดดินเลน และหาดหิน

สภาพภูมิอากาศของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี เป็นแบบร้อนชื้น (Tropical Monsoon Climate) ได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม มีลมชายฝั่งค่อนข้างแรง และฝนตกชุกในปริมาณมาก

4.1.4 สภาพพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า

พืชพันธุ์ที่พบในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ประกอบด้วย

1. ป่าดงดิบ พบบริเวณภูเขาสูงชัน บริเวณเขาหางนาค บริเวณเขาอ่าวนาง บริเวณทิศตะวันตกของเกาะพีพีดอน และบริเวณเกาะพีพีส่วนใหญ่ พันธุ์พืชที่พบทั่วไป ได้แก่ ตะเคียนหิน ตะเคียนทอง ยางและพยอม

2. ป่าพรุ เป็นสังคมพืชเด่น พบต้นเสม็ดขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น ปรากฏอยู่บริเวณหาดนพรัตน์-ธารา

3. ป่าชายเลน อยู่ใกล้ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเขาหางนาคและบริเวณคลองย่านสะบ้า ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของบริเวณสุสานหอย 75 ล้านปี พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ โกงกาง แสม ตะบูน ถั่วดำ และถั่วขาว

ส่วนพืชพันธุ์ที่พบในทะเลยังมีได้สำรวจวิจัยอย่างเป็นระบบ ที่พบได้แก่ สาหร่ายสีแดงในสกุล Porphtra, Gracilaria เป็นต้น

สัตว์ที่พบในอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพีได้แก่ หมูป่า กระจง ถึง ค่าง นก ออก เขี้ยวแดง นกโจรสลัด นกนางนวล และนกนางแอ่นกินรัง ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพภูมิอากาศ และสังคมพืชที่เกิดขึ้นทำให้เป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์หลากหลายชนิดดังกล่าว

ส่วนในทะเล พบปลาโลมาหัวขวด ปลาโลมาหัวบาตรหลังเรียบ ปลาโลมาจุด ปลาโลมาขาว เต่าทะเล ปลากระโทงแทง ปลาเก๋า ปลากระรังลายขนนก ปลารังลายเส้นขาว ปลาผีเสื้อ ปลานกขุนทอง ปลาสลิดหิน กุ้งมังกร หอยมือหมี หอยนางรม เม่นทะเลและดอกไม้ทะเล เป็นต้น

ปะการังที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังนิ้วมือผิวขรุขระ ปะการังเขากวาง ปะการังวงแหวน ปะการังดอกเห็ด ปะการังดอกไม้ทะเล ปะการังถ้วย ปะการังผิวเกล็ดน้ำแข็ง ปะการังอ่อน *Dendronephthya*, *Lobophytum*, *Sarcophyton*, และกัลปังหา *Melitheia*

4.1.5 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

1. หาดนพรัตน์ธารา เดิมชาวบ้านเรียกว่า “หาดคลองแห้ง” ทั้งนี้เพราะเมื่อน้ำลงน้ำคลองที่ไหลมาจากภูเขาทางด้านเหนือจะแห้งขอดกลายเป็นหาดทรายขาวยาวเหยียดทอดลงไปทะเล บรรจบกับเกาะเขาปากคลองบริเวณหาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยเล็ก ๆ ประดับด้วยทิวสนเรียงรายตามชายทะเลยาวเหยียด มองออกไปในพื้นที่น้ำมีทิวทัศน์ของเกาะแก่งกระจัดกระจายน้อยใหญ่ เมื่อน้ำลงจนแห้งสามารถเดินไปยังเกาะเล็ก ๆ บริเวณหน้าชายหาดได้ เหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ ได้เป็นอย่างดี มีระยะห่างจากจังหวัดกระบี่ ประมาณ 17 กิโลเมตร

2. สุสานหอย 75 ล้านปี อยู่บริเวณชายทะเลบ้านแหลมโพธิ์ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพื้นที่อุทยานแห่งชาติ มีซากดึกดำบรรพ์ของหอยน้ำจืดชนิดต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นหอยขมมีขนาดยาวประมาณ 2 เซนติเมตร ซากหอยเหล่านี้ได้ทับถมกันโดยมีน้ำประสานธาตุปูนจับตัวให้กลายเป็นหินแข็งทับอยู่บนชั้นหินลิกไนต์ และหินดินดาน ประมาณว่าเกิดขึ้นเมื่อ 75 ล้านปีมาแล้ว นับเป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของโลก

3. อ่าวนาง ในบริเวณอ่าวเต็มไปด้วยเกาะแก่งมีทิวทัศน์โดยรอบสวยงามแปลกตากว่าหาดอื่นๆ เพราะด้านหนึ่งของหาดทรายเป็นภูเขามีกาหินงอกหินย้อย เรียกว่า ถ้ำพระนาง ภายในถ้ำจะเป็นหินงอกหินย้อยสลับซับซ้อนเป็นชั้น ๆ และหาดทรายที่สวยงาม ได้แก่ หาดไร่เล, หาดถ้ำพระนาง, หาดน้ำเมา ซึ่งหาดทั้งสามนี้ไม่สามารถเดินทางโดยรถยนต์ได้เนื่องจากมีภูเขากั้น จึงต้อง

เดินทางโดยเช่าเรือจากอ่าวนาง นอกจากนี้บริเวณหน้าอ่าวมีเกาะน้อยใหญ่ รูปร่างแตกต่างกัน ไปบ้าง ก็คล้ายหัวไก่ รองเท้าบู๊ท เรือสำเภา อาทิ เกาะไก่ เกาะทัพ เกาะหม้อ และเกาะปอดะ

หมู่เกาะปอดะ อยู่ทางทิศใต้ของอ่าวพระนาง เมื่อมองจากฝั่งจะเห็นทรายขาวแต่ไกล บริเวณชายฝั่งจะมีแนวปะการังหลากชนิดประกอบกับความใสสะอาดของน้ำทะเล จึงเป็นแหล่งดึงดูดของนักท่องเที่ยวให้เที่ยวชมได้เกือบตลอดปี อยู่ห่างชายฝั่งประมาณ 8 กิโลเมตร จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมไม่มากนักทั้งเป็นแหล่งตกปลาที่น่าสนใจอีกด้วย

4. หมู่เกาะพีพี จากคำบอกเล่าเดิมชาวทะเลเรียกหมู่เกาะนี้ว่า “ปูเลาปีอาปี” คำว่า “ปูเลา” แปลว่า เกาะ คำว่า “ปีอาปี” แปลว่า ต้นไม้ทะเลชนิดหนึ่งจำพวกแสมและโกงกาง ต่อมาเรียกว่า “ต้นปีปี” ซึ่งภายหลังกลายเป็น “พีพี” ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นอาณาจักรแห่งบุปผาใต้สมุทรนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหมู่เกาะนี้ ส่วนใหญ่เพื่อดำน้ำดูปะการัง ดอกไม้สวย ๆ มวลพีช และสัตว์เล็ก ๆ ที่จับกลุ่มเป็นอาณาจักร พีพี เป็นชื่อเกาะสอง เกาะที่อยู่ใกล้เคียงกันคือ เกาะพีพีดอน และเกาะพีพีเล อยู่ห่างจากชายฝั่งกระบี่ ประมาณ 42 กิโลเมตร ลักษณะโดยทั่วไปเป็นเว้ารูปครึ่งวงกลมอยู่ในวงล้อมของภูเขาหินปูนที่สูงชันจนเกือบเป็นทะเลใน หรือที่ชาวเกาะเรียกว่า “ปีละ” จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจของหมู่เกาะพีพี มีดังนี้

- เกาะไม้ไผ่ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะพีพีดอน ไม่ไกลจากเกาะยูงเท่าใดนักด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกมีหาดทรายสวยงาม และแนวปะการังซึ่งส่วนมากเป็นแนวปะการังเขากวางทอดยาวไปถึงทางทิศใต้ของตัวเกาะ

- เกาะยูง ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะพีพีดอนมีชายหาด ซึ่งเป็นหาดหินอยู่ทางด้านทิศตะวันออกและมีหาดทรายเล็กน้อยตามหุบเขา นอกจากนี้ยังมีแนวปะการังสวยงามชนิดต่าง ๆ ที่ยังคงอยู่ในสภาพสมบูรณ์

- เกาะพีพีเล มีพื้นที่เพียง 6.6 ตารางกิโลเมตร เป็นเกาะเขาหินปูนมีหน้าผาสูงชัน ตั้งฉากกับพื้นผิวทะเล โดยรอบเกือบทั้งเกาะมีพื้นน้ำเฉลี่ยประมาณ 20 เมตร เกาะแห่งนี้มีเว้าอ่าวสวยงาม อาทิ อ่าวปีละ อ่าวมาหยา อ่าวโละชะมะ นอกจากนี้ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือยังมีถ้ำไวกิ้ง ซึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2515 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเสด็จประพาสถ้ำแห่งนี้ และทรงพระราชทานนามใหม่ว่า ถ้ำพญานาค

-ถ้ำพญานาค ตามรูปร่างหินก้อนหนึ่งทีคล้ายเศียรพญานาคอันเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านที่เก็บรังนกนางแอ่น บนเกาะแห่งนี้ภายในถ้ำทางทิศตะวันออกและทิศใต้พบภาพเขียนสีสมัยประวัติศาสตร์เป็นรูปช้างและรูปเรือชนิดต่าง ๆ

เกาะพีพีดอน มีเนื้อที่ประมาณ 28 ตารางกิโลเมตร ทางเหนือของเกาะคือ แหลมตงเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวเลประมาณ 15-20 ครอบครัว ส่วนใหญ่อพยพมาจากเกาะลิป๊ะ จังหวัดสตูล บริเวณแหลมตงนี้ธรรมชาติได้ทะเลสวยงามมาก เหมาะแก่การดำน้ำเช่นเดียวกับที่บริเวณปลายแหลมห้วยระเกด หาดยาง และหินแพ นอกจากนี้ยังมีเว้าอ่าวคูที่มีความสวยงามติดอันดับโลกของอ่าวตันไทร และอ่าวโละดาลัม ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่ที่พักจำนวนมากบริการแก่นักท่องเที่ยวทั่วไป

5. เส้นทางศึกษาธรรมชาติเขาหงอนนาค เขาหงอนนาคเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี มีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง พื้นที่ดังกล่าวอุทยานฯ ได้จัดให้มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทางประมาณ 3,700 เมตร ขึ้นไปสู่จุดชมวิวยที่สวยงาม คือ หงอนนาค ซึ่งสามารถมองเห็นทัศนียภาพ ได้สวยงามมาก เหมาะสำหรับผู้รักธรรมชาติอย่างแท้จริง

4.1.6 ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพีของนักท่องเที่ยว

ในการเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพี สามารถแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภทคือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้โดยส่วนใหญ่จะมาจากภูเก็ตและนักท่องเที่ยวประเภทที่มาพักค้างคืน นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะพักค้างคืนที่เกาะพีพีดอนและที่อ่าวนาง ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมากับบริษัทนำเที่ยวหรือจะมากันเอง และสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะ พีพีคือเกาะพีพีดอนเนื่องจากมีที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆมากมายและสถานที่ที่นักท่องเที่ยวจะไปเที่ยวกันมากคือที่อ่าวมาหาของเกาะพีพี²

² สัมภาษณ์. มิตรชัย อานันทนสกุล หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547.

4.2 ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว

หมู่เกาะพีพีนั้นประกอบไปด้วยพื้นที่ 2 ส่วนคือพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพีและพื้นที่ของภาคเอกชน ซึ่งพัฒนาการการท่องเที่ยวของเกาะพีพีได้เริ่มต้นประมาณปี พ.ศ. 2527 โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มแรกที่เดินทางเข้ามาคือนักท่องเที่ยวที่เล่นเรือใบมาจากเกาะภูเก็ต ได้ท่องเที่ยวมาตามหมู่เกาะต่างๆจนมาถึงเกาะพีพี โดยในระยะแรกนี้ยังไม่มีที่พักให้นักท่องเที่ยว การพักแรมบนเกาะพีพีของนักท่องเที่ยวจะเป็นการนำเต็นท์มากางพักบริเวณชายหาด ต่อมาได้มีการเช่าตู้กันพั้งในหมู่นักเล่นเรือใบทำให้เริ่มมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้น และในปี พ.ศ. 2529 เริ่มมีการสร้างที่พักไว้บริการนักท่องเที่ยวโดยระยะแรกนี้จะเป็นการประกอบการของประชาชนในพื้นที่ และนับแต่นั้นมาเกาะพีพีเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและผู้ประกอบการได้เข้ามาลงทุนดำเนินกิจการต่างๆไว้บริการนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมเริ่มปรากฏชัดเจนในปี พ.ศ. 2534³

ปัจจุบันนี้เกาะพีพีก็ยังมีสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อมมาก โดยเฉพาะบริเวณเกาะพีพีตอนซึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นของภาคเอกชนได้มีการประกอบกิจการต่างๆเป็นจำนวนมาก ส่วนพื้นที่ของอุทยานแห่งชาตินั้นจะไม่มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากนัก แต่ที่มีปัญหาคือการทำลายทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นการทำลายปะการังหรือการบุกรุกที่สาธารณะ จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดในด้านเศรษฐกิจคือการสร้างรายได้ให้กับพื้นที่ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวขาดการบริหารจัดการที่ดีก็ส่งผลกระทบด้านลบเช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

³ จีราวดี อ่อนวงศ์, การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว กรณีศึกษา เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารวบรวมและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539) , หน้า 107-108.

4.2.1 ปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจ

การท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคมและเศรษฐกิจตามมา เช่น ปัญหายาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดมากในหมู่เกาะพีพีดอน ปัญหาของผู้มีอิทธิพลที่คอยข่มขู่และรีดไถผู้ประกอบการในพื้นที่ ตลอดจนการขายยาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมที่ตามมา เช่น ปัญหาการทำร้ายร่างกาย การลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ของนักท่องเที่ยว เป็นต้น ส่วนปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ คือ ปัญหาค่าครองชีพในหมู่เกาะพีพี เนื่องจากเกาะพีพี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง จึงทำให้ราคาของเครื่องอุปโภคบริโภคมีราคาแพง จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่จะต้องซื้อสินค้าในราคาเดียวกับนักท่องเที่ยว

4.2.2 ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม

การขยายตัวของการท่องเที่ยวมีผลดีในทางด้านเศรษฐกิจ คือ การสร้างรายได้ให้กับพื้นที่ จึงทำให้ภาครัฐบางหน่วยงานได้มุ่งเน้นในการสร้างสาธารณูปโภค เพื่อรองรับอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ขณะที่บางหน่วยงานมุ่งเน้นในด้านการอนุรักษ์คุ้มครองแหล่งท่องเที่ยว และการที่เกาะพีพีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวของท่องเที่ยวสูง จึงทำให้ภาคประชาชนได้มุ่งเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว และการที่ภาครัฐกับภาคประชาชนไม่ค่อยได้มีความร่วมมือในการพัฒนาอนุรักษ์คุ้มครองเกาะพีพี เมื่อภาครัฐต้องการเข้าไปพัฒนาและอนุรักษ์คุ้มครองเกาะพีพี จึงทำให้ภาคประชาชนไม่พอใจที่ต้องสูญเสียผลประโยชน์บางอย่าง จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมตามมา ซึ่งมีดังนี้

1) ความขัดแย้งระหว่างทางจังหวัดกับประชาชน

สภาพปัญหานี้เกิดขึ้นจากทางจังหวัดกระบี่ได้ทำการก่อสร้างท่าเทียบเรือใหม่ แทนท่าเทียบเรือเก่าซึ่งมีขนาดเล็ก และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว จากจังหวัดกระบี่มายังหมู่เกาะพีพี ซึ่งท่าเทียบเรือใหม่นี้จะอยู่ไกลจากชุมชนพอสมควร ไม่เหมือนท่าเทียบเรือเก่าที่อยู่ใกล้ชุมชน และเมื่อได้สร้างท่าเทียบเรือใหม่เสร็จแล้ว ทางจังหวัดให้ผู้ประกอบการเดินเรือย้ายไปใช้ท่าเทียบเรือใหม่ จึงทำให้ผู้ประกอบการบางกลุ่มที่เสียผลประโยชน์ และประชาชนในพื้นที่หมู่เกาะพีพีดอนที่เคยชินกับการใช้ท่าเทียบเรือเดิม และมีความสะดวกเพราะอยู่ใกล้ชุมชนได้ทำการประท้วงทางจังหวัดโดยไม่ยินยอมให้เรือโดยสารเทียบท่าที่หมู่เกาะพีพีดอน จึงทำให้นักท่องเที่ยว

ตกค้างอยู่บนเรือโดยสารเป็นจำนวนมาก และในที่สุดก็เกิดความรุนแรง มีการใช้กำลังระหว่างภาคประชาชนกับภาครัฐ ซึ่งในปัจจุบันนี้ทั้งสองฝ่ายได้มีการเจรจาและยุติความขัดแย้งดังกล่าวนี้แล้ว

2) ความขัดแย้งระหว่างอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพีกับประชาชน

การที่หมู่เกาะพีพีมีที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของภาคเอกชน และพื้นที่ที่ได้ประกาศให้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งการดำเนินงานของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จะเน้นในด้านการอนุรักษ์เป็นหลัก และเมื่อทางอุทยานจะเข้าไปสร้างที่ทำการในบริเวณเกาะพีพีตอน ทางภาคประชาชนอันได้แก่ ผู้ประกอบการต่าง ๆ และประชาชนในพื้นที่ต่างก็ไม่ยินยอมให้ทางอุทยานได้เข้าไปสร้างที่ทำการอุทยาน นอกจากนี้ยังมีปัญหาความขัดแย้งของชาวประมงพื้นบ้านกับทางอุทยานฯ เนื่องจากชาวประมงพื้นบ้านได้เข้าไปสร้างเพิงพักในบริเวณหมู่เกาะใต้อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งทางอุทยานเคยได้เข้าไปรื้อมาครั้งหนึ่งแล้ว แต่ชาวประมงพื้นบ้านก็ยังกลับมาสร้างใหม่อีก

4.2.3 ปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน

การที่เกาะพีพี มีนักท่องเที่ยวได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ปัญหาการขาดแคลนน้ำประปา แม้ว่าภาครัฐจะได้สร้างอ่างเก็บน้ำในเกาะพีพีตอนแต่อ่างเก็บน้ำไม่สามารถใช้การได้ ทำให้ปริมาณน้ำก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ซึ่งในฤดูกาลท่องเที่ยวผู้ประกอบการท่องเที่ยวจะสั่งซื้อน้ำประปาจากเกาะภูเก็ตมาใช้ในเกาะพีพีตอน ส่วนไฟฟ้านั้นภาครัฐไม่ได้เข้าไปจัดการให้แต่อย่างใด ภาคเอกชนได้จัดการกันเอง มีการประกอบกิจการจำหน่ายไฟฟ้าไว้บริการให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งค่าไฟฟ้าในเกาะพีพีจะมีราคาค่อนข้างแพง นอกจากนี้ทำเทียบเรือที่มีอยู่ในปัจจุบันก็ไม่เพียงพอต่อปริมาณของเรือและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

4.2.4 ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.2.4.1. ปัญหาขยะมูลฝอย

การที่เกาะพีพีมีพื้นที่จำกัดและต้องนำขยะไปกำจัดบนฝั่ง จึงทำให้การกำจัดขยะมีต้นทุนการดำเนินการสูงอีกทั้งท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บขยะได้หมด ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยตกค้าง

ตามแหล่งกำเนิดต่างๆ เพราะทางท้องถิ่นจัดเก็บไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้ประกอบการบางรายได้ลักลอบเผาขยะบนเกาะ นอกจากนี้ยังมีการลักลอบนำขยะไปทิ้งในทะเล หรือบริเวณตามป่าชายเลนด้วย

4.2.4.2. ปัญหาน้ำเสีย

ปัญหาน้ำเสียได้เกิดขึ้นเฉพาะบริเวณเกาะพีพีดอน โดยบนเกาะนั้นในบริเวณบางแห่งจะมีน้ำเน่าเสียท่วมขังอยู่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการลักลอบปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล ทำให้หาดทรายบริเวณนี้มีสีดำ และคุณภาพน้ำทะเลมีคุณภาพเสื่อมโทรม เมื่อนักท่องเที่ยวหรือประชาชนในพื้นที่ได้ลงเล่นน้ำบริเวณเกาะพีพีดอนจะเกิดอาการผื่นคันตามร่างกาย

4.2.4.3. ปัญหามลภาวะทางเสียง

ในบริเวณเกาะพีพีดอนมีสถานบริการไว้บริการนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งสถานบริการเหล่านี้จะตั้งอยู่ใกล้ที่พักอาศัยของชุมชนในพื้นที่และที่พักของนักท่องเที่ยว และในบางครั้งสถานบริการบางแห่งได้เปิดเครื่องเสียงดัง ได้ก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ที่อาศัยหรือพักอยู่ในบริเวณใกล้เคียง นอกจากนี้ในเวลากลางวันก็มีบางร้านเปิดบริการแล้ว ปัญหาอีกอย่างที่เกิดขึ้นคือ ปัญหามลภาวะทางเสียง คือ ปัญหาของเรือหางยาวที่มีเสียงค่อนข้างดัง

4.2.4.4. ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะ

เกาะพีพีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีพัฒนาทางการท่องเที่ยวมานานมาแล้ว จึงมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อนเป็นจำนวนมาก แต่การที่เกาะมีพื้นที่จำกัด ทำให้ผู้ประกอบการได้เข้าไปบุกรุกที่สาธารณะเพื่อก่อสร้างที่พักไว้รับรองนักท่องเที่ยว ซึ่งปัญหาการบุกรุกนั้นเกิดขึ้นทั้งในบริเวณพื้นที่สาธารณะโดยทั่วไป และการบุกรุกที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งพื้นที่สาธารณะที่มีปัญหา มากก็คือ การบุกรุกที่สาธารณะในบริเวณเกาะพีพีดอน ได้มีสิ่งปลูกสร้างเป็นจำนวนมากได้รูล้ำเข้าไปในบริเวณชายหาด ส่วนการบุกรุกอุทยานแห่งชาตินั้นผู้ประกอบการได้เข้าไปบุกรุกทั้งในบริเวณเกาะพีพีดอน และบริเวณเกาะอื่น ๆ ที่อยู่รอบเกาะพีพีดอน เนื่องจากว่าเกาะพีพีนั้นมีทั้งพื้นที่ที่เป็นเอกสารสิทธิ์ของภาคเอกชน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล และพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี

4.2.4.5 ปัญหาการทำลายปะการัง

หมู่เกาะพีพีเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียง จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ประกอบกับหมู่เกาะพีพี มีเกาะที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสวยงามหลายเกาะ จึงทำให้ยากต่อการควบคุม และอุทยานแห่งชาติมีบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการดูแลการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

จากการสอบถามประชากรตัวอย่างในกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยว หรือผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี กลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่เห็นด้วย 86 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 95.56 และมีกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วยเพียง 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.44 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 : ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีเกิดจากการท่องเที่ยว

ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีเกิดจากการท่องเที่ยว	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. เห็นด้วย	49	37	86	95.56
2. ไม่เห็นด้วย	1	3	4	4.44
รวม	50	40	90	100

และปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีมากที่สุดนั้น กลุ่มประชากรตัวอย่างให้ความเห็นว่า ปัญหาขยะเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 39 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาที่กลุ่มประชากรตัวอย่างให้ความเห็นถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี คือ ปัญหาน้ำเสีย ซึ่งมีจำนวน 29 คน หรือคิด

เป็นร้อยละ 32.22 ส่วนปัญหาอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะที่กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความเห็น จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.11 และปัญหาการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความเห็น เป็นจำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.00 ส่วนปัญหามลภาวะทางเสียงนั้นกลุ่มประชากรตัวอย่างเห็นว่า ไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีมากนัก (ตารางที่ 4.2) และในความเห็นของผู้เขียนเห็นว่า การที่กลุ่มประชากรตัวอย่างเห็นว่า ปัญหาขยะและปัญหาน้ำเสียเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เนื่องจากว่าบริเวณเกาะพีพีตอน เป็นเกาะที่มีผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากและนักท่องเที่ยวก็เดินทางเข้าไปพักและแวะพักเป็นจำนวนมาก และได้ประสบกับปัญหาขยะและปัญหาน้ำเสีย ซึ่งเป็นปัญหาที่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน และสร้างปัญหาให้กับผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ส่วนปัญหาอื่น ๆ นั้น เช่น การบุกรุกที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน หรือการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว หรือปัญหามลภาวะทางเสียงมิได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน จึงทำให้กลุ่มประชากรตัวอย่างไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก

ตารางที่ 4.2 : ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. น้ำเสีย	13	16	29	32.23
2. ขยะ	24	15	39	43.33
3. การประกอบกิจกรรม	5	4	9	10
4. บุกรุก	7	3	10	11.11
5. เสียง	-	1	1	1.11
6. อื่น ๆ	1	1	2	2.22
รวม	50	40	90	100

และจากการสอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่าง ถึงเรื่องการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี พบว่าประชากรส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า ไม่เคยกระทำ โดยมีจำนวน 63 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 70 และในส่วนที่เคยกระทำซึ่งเป็นส่วนน้อยมีจำนวน 27 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 30 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 : การกระทำที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

การกระทำที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของเกาะพีพี	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. เคย	19	8	27	30
2. ไม่เคย	31	32	63	70
รวม	50	40	90	100

ซึ่งจากการสอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เคยกระทำการที่มีส่วนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมพบว่า การกระทำของนักท่องเที่ยวได้แก่การทิ้งขยะลงในที่สาธารณะ และการซื้อของที่ระลึกจากปลาสวยงามหรือปะการัง ส่วนในกลุ่มของผู้ประกอบการได้แก่การปล่อยน้ำเสียและการลักลอบนำขยะไปทิ้งลงในทะเล โดยผู้ประกอบการให้เหตุผลถึงการกระทำดังกล่าวว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบลไม่สามารถจัดเก็บขยะได้หมด ทำให้มีขยะตกค้างและส่งกลิ่นเหม็นจึงต้องนำไปทิ้งลงทะเลเพราะไม่มีที่ทิ้งขยะ ส่วนปัญหาน้ำเสียนั้นแม้ผู้ประกอบการบางรายจะมีถังดักเก็บไขมัน แต่เมื่อใช้งานไปนานแล้วก็ทำให้ระบบการบำบัดคุณภาพลดลงและใช้งานไม่ได้

4.3. การใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเกาะพีพี

ในส่วนนี้จะได้ทำการศึกษาถึงการนำมาตรการทางกฎหมายมาใช้ในการคุ้มครองเกาะพีพี โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ คือ

1. กฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี
2. สภาพการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมและแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี
3. การมีกฎหมายเฉพาะขึ้นมาเพื่อคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

4.3.1 กฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

จากการศึกษาลงพื้นที่ของเกาะพีพีพบว่า การประกาศให้เกาะพีพีเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ทำให้สามารถคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีได้ในระดับหนึ่ง โดยในพื้นที่ที่ถูกประกาศให้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติ นั้น จะไม่มีปัญหาเรื่องขยะตกค้างและปัญหาน้ำเสีย แต่จะมีปัญหามากคือปัญหาการบุกรุกอุทยานแห่งชาติ และปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ เนื่องจากปัญหาทางด้านงบประมาณและบุคลากร

ส่วนพื้นที่ของเกาะพีพีที่ได้กั้นออกจากการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ (บริเวณเกาะพีพีตอนในบางส่วน) ได้มีการประกาศให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม⁴ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 แต่การประกาศดังกล่าวได้มีการประกาศภายหลังจากที่เกาะพีพีได้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวมาเป็นระยะเวลานานมาแล้วและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ได้สร้างเป็นจำนวนมากแล้ว จึงทำให้ประกาศดังกล่าวไม่อาจใช้บังคับได้มีประสิทธิภาพมากนัก แต่อย่างไรก็ตามประกาศดังกล่าวก็ยังช่วยในการคุ้มครองปะการังได้ในระดับหนึ่ง โดยประกาศดังกล่าวห้ามมิให้ทอดสมอเรือบริเวณแนวปะการัง

⁴ กฎกระทรวงฉบับที่ 2 ออกตามความพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 (ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2535).

นอกจากนี้เกะพีพิยังได้ประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ และประกาศกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณหมู่เกาะพีพี โดยประกาศดังกล่าวนี้ ได้ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อปะการัง ไม่ว่าจะเป็นการเก็บหรือการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การเดินท่องเที่ยวใต้ทะเลในแนวปะการัง การทอดสมอเรือ เรือดำน้ำดูปะการัง หรือการใช้เรือท้องกระจกดูปะการัง เป็นต้น และยังห้ามมิให้เล่นเรือสกูตเตอร์ เจ็ตสกี เรือลากร่ม และเรือลากกล้วย ซึ่งประกาศดังกล่าวนี้สามารถคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง โดยในพื้นที่เกาะพีพีไม่มีการเล่นเรือสกูตเตอร์ เจ็ตสกี เรือลากร่ม และเรือลากกล้วย

และในการการควบคุมสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ บนเกาะพีพีตอนนั้น ทางท้องถิ่นได้ใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ในเรื่องของการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการประกาศกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มาเป็นหลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างต่างๆ แม้ว่าเกาะพีพีจะได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้เป็นพื้นที่ที่ห้ามใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522ก็ตาม แต่ทางท้องถิ่นไม่ได้นำพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาใช้ควบคุมสิ่งปลูกสร้างบนเกาะพีพีตอน เนื่องจากว่าทางท้องถิ่นเห็นว่าประกาศดังกล่าวมีกฎหมายที่เข้มงวดแล้ว ปัจจุบันนี้ทางท้องถิ่นก็ยังไม่ได้ออกข้อกำหนดท้องถิ่นในการควบคุมสิ่งปลูกสร้างบนเกาะพีพีตอนตามที่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522ได้ให้อำนาจไว้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตามจากการสังเกตของผู้เขียนพบว่าในบริเวณเกาะพีพีตอนมีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่จำนวนหนึ่งและกำลังมีการรื้อถอนอาคารบางส่วนเพื่อก่อสร้างใหม่ และเมื่อสอบถามกับทางท้องถิ่นแล้ว ทางท้องถิ่นได้ให้คำตอบว่าเป็นการรื้อซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างเดิมไม่ได้เป็นสิ่งปลูกสร้างใหม่ทางท้องถิ่นจึงไม่ได้ไปควบคุมแต่อย่างใด⁶

⁶ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณหมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2546 (ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน 2546).

⁶สัมภาษณ์ วิเศษ ขวัญข้าว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง วันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2547

4.3.2 สภาพการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมและแก้ไขปัญหาการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

4.3.2.1 ปัญหาน้ำเสีย

การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการปล่อยน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดต่างๆนั้นเป็นไปได้ยาก เพราะไม่มีเกณฑ์มาตรฐานที่จะสามารถวัดได้ว่า น้ำเสียที่ปล่อยออกมานั้นเกินมาตรฐานหรือไม่ แต่ในบางเวลาเมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับเรื่องร้องเรียนแล้ว ก็เข้าไปดำเนินการตรวจสอบและพบว่า มีท่อน้ำเสียปล่อยผ่านไหลลงสู่ทะเลหรือปล่อยให้ซึมผ่านชายหาด ซึ่งทำให้ชายหาดมีสีดำคล้ำ และทำให้น้ำทะเลมีคุณภาพต่ำลง ทางท้องถิ่นได้ดำเนินการอุดท่อหรือตัดท่อน้ำเสียนั้นทิ้งไป หรือเข้าไปตักเตือนให้หยุดการกระทำดังกล่าว นอกจากนี้ทางท้องถิ่นยังได้ใช้วิธีการขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการต่างๆในเรื่องของการปล่อยน้ำเสีย และจากการสอบถามเจ้าหน้าที่และผู้ที่อยู่ในพื้นที่ ได้ให้ความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องการปล่อยน้ำเสียคือ ในบางส่วนเห็นว่าผู้ประกอบการรายใหญ่นั้นจะมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ดีก่อนปล่อยน้ำเสียออกมาทำให้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมมากนัก ขณะที่ผู้ประกอบการรายเล็กไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยออกมาจึงสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมมาก และในบางส่วนเห็นว่า ปัญหาน้ำเสียโดยส่วนใหญ่แล้วจะเกิดจากการปล่อยน้ำเสียของผู้ประกอบการรายใหญ่มากกว่า

4.3.2.2 ปัญหาขยะมูลฝอย

การทิ้งขยะมูลฝอยลงในที่สาธารณะไม่ว่าจะเป็นทางบกและทางทะเลต่างก็มีความผิดตามกฎหมาย แต่ปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเกาะพีพีคือปัญหาขยะมูลฝอยตกค้าง ซึ่งเป็นต้นเหตุใหญ่ที่ทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องนำขยะไปแอบทิ้งลงทะเลเพื่อแก้ไขปัญหาขยะตกค้าง และการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการทิ้งขยะมูลฝอยของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวนั้น ทางท้องถิ่นให้ความเห็นว่าควบคุมได้ยาก ทางท้องถิ่นจะใช้วิธีการขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการมากกว่าที่จะใช้วิธีการทางกฎหมาย ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยนี้ผู้ที่อาศัยหรือผู้ประกอบการในเกาะพีพีคอนโดยส่วนใหญ่แล้ว จะให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นเป็นอย่างดี

4.3.2.3 ปัญหามลภาวะทางเสียง

ลักษณะการท่องเที่ยวของเมืองไทยนั้น ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จะมีสถานบริการไว้บริการนักท่องเที่ยว และที่เกาะพีพีก็เช่นเดียวกัน ก็จะมีสถานบริการเป็นจำนวนมากไว้บริการนักท่องเที่ยว และสถานบริการเหล่านี้ก็มีเครื่องเสียงไว้บริการลูกค้า แม้ในเวลากลางวันก็มีการเปิดบริการกันแล้ว และการที่ลักษณะการท่องเที่ยวของเกาะพีพีเป็นเช่นนี้ จึงทำให้ท้องถิ่นไม่มีการควบคุมเรื่องเสียงจากสถานบริการแต่อย่างใด ส่วนปัญหาเรื่องเสียงของเรือหางยาวนั้นปัจจุบันนี้ก็ยังมียู่ จึงอาจสรุปได้ว่าภาครัฐไม่ได้บังคับใช้กฎหมายในเรื่องของการควบคุมมลภาวะทางเสียงอย่างจริงจัง

4.3.2.4 ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะ

ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะในเกาะพีพีนั้น แบ่งออกได้เป็น 2 พื้นที่ คือ การบุกรุกที่สาธารณะที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติ จากการสังเกตพบว่าพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบริเวณเกาะพีพีตอนมีสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำเข้าไปในชายหาด แต่ก็ไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาดูแล ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรเข้ามาดูแลเรื่องนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติให้เป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลคุ้มครองที่สาธารณะและหากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้ามาจัดการ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีควรที่จะเข้ามาดำเนินการจัดการตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ส่วนการบุกรุกพื้นที่ของอุทยานแห่งชาตินั้น ทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพีได้ดำเนินการค่อนข้างเด็ดขาดต่อผู้ที่บุกรุก จึงอาจสรุปได้ว่า การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการบุกรุกที่สาธารณะนั้น ทางท้องถิ่นมิได้ดำเนินการบังคับใช้อย่างจริงจังเนื่องจากว่าผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่จึงไม่กล้าดำเนินการเพราะกลัวความขัดแย้งกับประชาชน อีกทั้งเกาะพีพีนั้นจะมีกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลมาก

4.3.2.5 ปัญหาการทำลายปะการัง

การที่ปะการังได้ประกาศให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง และพื้นที่เกาะพีพีเป็นพื้นที่ที่ได้มีประกาศของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเรื่องของการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ใช้บังคับ ซึ่งสามารถที่จะช่วยลดการเก็บปะการังมาขายได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ประกาศดังกล่าวยังห้ามประกอบกิจกรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อปะการัง เช่น การเดินท่องเที่ยวใต้ทะเล (Sea Walker) ในแนวปะการัง การทอดสมอเรือในแนวปะการัง เรือดำน้ำดูปะการัง หรือการใช้เรือท้องกระจกดูปะการัง เป็นต้น นอกจากนี้ยังห้ามประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวบางประเภท เช่น เจ็ตสกี เรือสปีดเตอร์ เรือลากร่ม และเรือลากกล้วย (Banana Boat) จึงทำให้สามารถช่วยคุ้มครองปะการังได้ในระดับหนึ่ง แต่จากการสังเกตของผู้เขียน พบว่าการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ตลอดจนการบริการนำเที่ยวในบริเวณของหมู่เกาะพีพีนั้นภาครัฐมิได้เข้ามาควบคุมแต่อย่างใด ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าภาครัฐควรเข้ามาควบคุมการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ ในเกาะพีพีไม่ให้เป็อันตรายต่อปะการัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติ

จะเห็นได้ว่ากระบวนการบังคับใช้กฎหมายในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีไม่มีประสิทธิภาพมากนัก เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐไม่มีงบประมาณ และบุคลากรเพียงพอที่จะดูแลได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีปัญหาของผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ไม่กล้าที่จะเข้าไปดำเนินการ อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็กลัวที่จะต้องสูญเสียต่อคะแนนเสียงของผู้ที่เสียผลประโยชน์

จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่หมู่เกาะพีพีพบว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่ไม่เคยแนะนำหรือตักเตือนเกี่ยวกับการกระทำที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี โดยมีจำนวน 52 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.78 และในกลุ่มของประชากรที่เคยได้รับคำแนะนำหรือตักเตือน จากเจ้าหน้าที่ มีจำนวน 38 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.22 (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4: การให้คำแนะนำหรือตักเตือนในเรื่องของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่

การให้คำแนะนำหรือตักเตือนให้ เรื่องของการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของเจ้าหน้าที่	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. เคย	19	8	27	30
2. ไม่เคย	31	32	63	70
รวม	50	40	90	100

และเมื่อสอบถามถึงความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างว่าทราบหรือไม่ว่า การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความผิดตามกฎหมาย ซึ่งประชากรตัวอย่างโดยส่วนใหญ่แสดงความเห็นว่า รู้ว่าการกระทำนั้นมีความผิดตามกฎหมาย โดยมีจำนวนถึง 87 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.67 และไม่รู้ มีจำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.33 จึงอาจกล่าวได้ว่าโดยส่วนใหญ่แล้วทุกคนจะรู้ว่าการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความผิดตามกฎหมาย (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 : การรู้ถึงความผิดของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การรู้ถึงความผิดในการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. รู้	49	38	87	96.67
2. ไม่รู้	1	2	3	3.33
รวม	50	40	90	100

ส่วนสาเหตุที่ยังมีการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากว่าเจ้าหน้าที่ไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ซึ่งกลุ่มประชากรโดยส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การที่เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการอย่างจริงจังต่อผู้ที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีจำนวน 47 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.22 และรองลงมา คือ การที่ผู้กระทำไม่เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ มีจำนวน 38 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.22 (ดูตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 : สาเหตุที่ยังมีการกระทำผิด

สาเหตุที่ยังมีการกระทำผิด	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการอย่างจริงจัง	27	20	47	52.22
2. ไม่รู้ว่าเป็นการทำผิดกฎหมาย	3	2	5	5.56
3. ไม่รู้ถึงความสำคัญของการอนุรักษ์	20	18	38	42.22
รวม	50	40	90	100

การที่เจ้าหน้าที่ไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อผู้ที่กระทำผิด ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ยังมีการฝ่าฝืน ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า หากเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง โดยการลงโทษอย่างเด็ดขาด เช่น การปรับ การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการ หรือการดำเนินคดีอาญา ต่อผู้ที่กระทำผิดแล้ว ก็จะเป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้ผู้กระทำผิดได้เกรงกลัว และไม่กระทำผิดอีก และจากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างแล้ว มีความเห็นว่า ควรใช้การดำเนินการลงโทษโดยเด็ดขาดต่อผู้ที่กระทำผิด มีจำนวน 80 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 88.89 และไม่เห็นด้วยต่อวิธีการดังกล่าว มีจำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.11 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 : การดำเนินการลงโทษโดยเด็ดขาดต่อผู้ที่กระทำผิด

การดำเนินการลงโทษโดยเด็ดขาด ต่อผู้ที่กระทำผิด	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. เห็นด้วย	47	33	80	88.89
2. ไม่เห็นด้วย	3	7	10	11.11
รวม	50	40	90	100

4.2.3. การมีกฎหมายเฉพาะขึ้นมาเพื่อคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

ในการที่จะคุ้มครองอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลที่เป็นเกาะนั้น ควรจะมีกฎหมายเฉพาะขึ้นมาเพื่อที่จะทำให้การจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกฎหมายฉบับนี้ผู้เขียนเห็นว่าควรจะมีรูปแบบของการอนุรักษ์ทางทะเลโดยเฉพาะขึ้นมา มีการควบคุมการประกอบกิจการต่างๆบนเกาะตลอดจนสามารถที่จะควบคุมการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ด้วย และเมื่อได้มีการสอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่างบนเกาะพีพีแล้วต่างก็เห็นด้วย ซึ่งกลุ่มประชากรโดยส่วนใหญ่มีจำนวน ถึง 79 คน หรือ 89.77 เห็นด้วย และที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.23 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 : การมีกฎหมายเฉพาะมาคุ้มครองแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การมีกฎหมายเฉพาะมาคุ้มครอง แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. เห็นด้วย	47	32	79	89.77
2. ไม่เห็นด้วย	3	6	9	10.23
รวม	50	38	88	100

4.4 การใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์

มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ที่นำมาใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีที่นำมาใช้ประกอบไปด้วย การจัดเก็บค่าธรรมเนียมของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขยะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.4.1 การจัดเก็บค่าธรรมเนียมของอุทยานแห่งชาติ⁷

แม้ว่าทางกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้มีประกาศให้อุทยานแห่งชาติทางทะเล สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเกาะพีพีได้ในอัตราคนละ 200 บาท แต่ในทางปฏิบัติแล้วผู้ประกอบการท่องเที่ยวไม่ให้ความร่วมมือแต่อย่างใด และในปัจจุบันนี้ ทางเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี

⁷ สัมภาษณ์ มิตรชัย อานันทนสกุล หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547.

สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมนักท่องเที่ยวต่างชาติได้เพียงคนละ 20 บาทเท่านั้น แม้ว่าทางอุทยานจะเก็บเพียง 20 บาท ทางผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวก็ยังไม่ยอมที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

4.4.2 การจัดเก็บค่าธรรมเนียมขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง^๕

องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บางส่วนของเกาะพีพีดอน ซึ่งเกาะพีพีดอนจะมีปัญหาสิ่งแวดล้อมมากไม่ว่าจะเป็นปัญหาขยะมูลฝอย หรือปัญหาน้ำเสีย ซึ่งในการจัดการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย และน้ำเสียนั้น จะมีต้นทุนการดำเนินงานสูงเพราะเกาะพีพีดอนไม่มีไฟฟ้า แม้ว่าทางส่วนกลางจะได้เข้ามาสร้างเตาเผาขยะและบ่อบำบัดน้ำเสียให้ก็ตาม แต่เตาเผาขยะและบ่อบำบัดน้ำเสียก็ไม่สามารถใช้การได้ เพราะมีต้นทุนการดำเนินงานสูงและทางท้องถิ่นไม่มีงบประมาณในการเดินเครื่อง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นได้ว่าการดำเนินการจัดการใดๆเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้น ภาครัฐไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนการดำเนินการที่แท้จริงว่าเมื่อได้ดำเนินโครงการดังกล่าวไปแล้วจะคุ้มค่ากับการดำเนินการหรือไม่

และในการแก้ไขขยะมูลฝอยบนเกาะพีพีดอนนั้นทางท้องถิ่นได้นำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ ก็คือ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอย โดยทางท้องถิ่นได้ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการให้เสียค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บกิโลกรัมละ 1 บาท ซึ่งจะสูงกว่าที่กฎกระทรวงกำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่ให้จัดเก็บในอัตราตามปริมาณลูกบาศก์เมตรซึ่งจะมีอัตราที่สูงมาก และในการเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะของท้องถิ่นโดยเฉลี่ยแล้วจะเก็บได้ปีละประมาณ 1,700,000 บาท แต่ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการขนส่งขยะไปกำจัดบนฝั่งกระบี่ จะมีค่าใช้จ่ายประมาณ 3,000,000 บาท ซึ่งทางท้องถิ่น ได้แก้ปัญหาโดยนำเงินรายได้ที่เก็บได้จากทางอื่นมาชดเชย

ส่วนค่าธรรมเนียมของบ่อบำบัดน้ำเสียนั้น ทางท้องถิ่นมิได้จัดเก็บแต่อย่างใดเพราะว่าบ่อบำบัดน้ำเสียรวมใช้การไม่ได้

^๕ สัมภาษณ์, วิเศษ ขวัญข้าว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง วันที่ 19 มกราคม พ.ศ.

และจากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างในกลุ่มของผู้ประกอบการ เห็นด้วยกับการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีคอน และเห็นด้วยหากท้องถิ่นจะเก็บค่าบริการบ่อบำบัดน้ำเสียรวม โดยมีจำนวน 32 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ทั้งนี้กลุ่มประชากรตัวอย่าง ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ทุกคนควรมีส่วนร่วมกันรับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น และในส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีจำนวนเพียง 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20 (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 : การจัดเก็บค่าบริการบ่อบำบัดน้ำเสียรวม

การจัดเก็บค่าบริการบ่อบำบัดน้ำเสียรวม	ผู้ประกอบการ	
	คน	ร้อยละ
1.เห็นด้วย	32	80
2.ไม่เห็นด้วย	8	20
รวม	40	100

4.5 แนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ที่ผ่านมาเน้นแนวนโยบายด้านการจัดการท่องเที่ยวจัดทำโดยส่วนกลาง จึงไม่สอดคล้องกับการจัดการท่องเที่ยวของเกาะพีพี ขณะเดียวกันแนวนโยบายด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐได้เน้นในการสร้างรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อีกด้านหนึ่งก็ส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า ภาครัฐยังคงให้ความสำคัญทางด้านรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าจะส่งเสริมการอนุรักษ์ ดังตัวอย่าง เช่น โครงการ Amazing Thailand, โครงการ Unseen Thailand เป็นต้น

ปัจจุบันนี้ทางจังหวัดกระบี่ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกระบี่ โดยมียุทธศาสตร์ที่จะให้จังหวัดกระบี่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกลมกลืนทางสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะมูลฝอย

น้ำเสีย เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี⁹ ซึ่งหากแผนการดังกล่าวนี้หน่วยงานต่างๆ ได้นำไปปฏิบัติ ย่อมที่จะช่วยคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีได้ในระดับหนึ่ง

การที่เกาะพีพีมีลักษณะของการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวในเชิง
 บริโภค กล่าวคือเป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายต่างมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการ
 ท่องเที่ยวให้มากที่สุดไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายเล็กหรือรายใหญ่ ดังนั้นการส่งเสริมการ
 ท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์เกาะพีพีได้ และจากการสอบถาม
 ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งทั้งหมด
 เห็นด้วย เนื่องจากทุกคนตระหนักดีถึงผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 : การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. เห็นด้วย	50	40	90	100
2. ไม่เห็นด้วย	-	-	-	-
รวม	50	38	88	100

⁹ สำนักงานจังหวัดกระบี่, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2547-2550 (สรุป
 สำหรับผู้บริหาร), (2546), หน้า 3-4.

เมื่อได้สอบถามถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่เห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ และเป็น การท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ มีจำนวน 66 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 27.66 รองลงมาคือ การท่องเที่ยวที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 53 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 22.55 และลำดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมของประชาชน มีจำนวน 52 คน หรือคิดเป็นร้อย ละ 22.13 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความใกล้เคียงกันมาก (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 : องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1.เป็นการท่องเที่ยวที่อยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ	35	29	64	27.66
2.เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อม	33	20	53	22.56
3.เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์	42	24	66	27.66
4.การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน	26	26	52	22.12
รวม	136	99	235	100

4.6 แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหมู่เกาะพีพี มีหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ 2 หน่วยงาน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง กับอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ซึ่งเกาะพีพีเป็นเกาะที่มีชื่อเสียง จึงมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ขณะเดียวกันผู้ประกอบการก็ได้เข้ามาลงทุนดำเนินกิจการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกัน แต่การที่หน่วยงานภาครัฐมีงบประมาณในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่จำกัด และบุคลากรในการปฏิบัติงานก็ไม่สามารถดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีได้อย่างทั่วถึงทำให้การจัดการไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการใช้มาตรการทางสังคมคือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวของเกาะพีพี ก็นับเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเกาะพีพีพบว่า ทุกคนเห็นด้วยกับการเข้าไปมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี	ผู้ประกอบการ	
	คน	ร้อยละ
1.เห็นด้วย	40	100
2.ไม่เห็นด้วย	-	-
รวม	40	100

ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของน้ำเกาะพีพี ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยการให้ข้อมูลของสภาพปัญหาของการจัดการสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี โดยการประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการในเกาะพีพี ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเกาะโดยเฉพาะ ปัญหาเรื่องน้ำเสียและขยะมูลฝอย ซึ่งในปัญหาของขยะมูลฝอยนั้น ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการถึงภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะบนเกาะพีพี และทางท้องถิ่นก็ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการอย่างดี และเมื่อได้สอบถามจากประชากรตัวอย่างในกลุ่มของผู้ประกอบการบนเกาะพีพี โดยส่วนใหญ่แล้วเห็นว่าภาครัฐได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีจำนวน 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65 ของประชากรทั้งหมด และไม่เคยให้เข้ามามีส่วนร่วม มีจำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35 (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 : การเปิดโอกาสของภาครัฐในการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

การเปิดโอกาสของภาครัฐในการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม	ผู้ประกอบการ	
	คน	ร้อยละ
1.เคย	26	65
2.ไม่เคย	14	35
รวม	40	100

และเมื่อได้สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ในเรื่องของระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น โดยส่วนใหญ่แล้ว ต้องการที่จะได้รับข้อมูลของภาครัฐเกี่ยวกับ การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของภาครัฐในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี โดยมีจำนวน 18 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อภาครัฐในการดำเนินการต่าง ๆ มีจำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20 และรองลงมาในลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจ มีจำนวน 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.33 และในลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การดำเนินงานที่ได้ทำไป มีจำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 : ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

ระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน	ผู้ประกอบการ	
	คน	ร้อยละ
1. การได้รับข้อมูล	18	30
2. การแสดงความคิดเห็น	12	20
3. การพิจารณาตัดสินใจ	11	18.33
4. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	4	6.67
5. การติดตามประเมินผล	9	15
6. การได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ	6	10
รวม	60	100

จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่าในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเกาะพีพีนั้นประชาชนต้องการที่จะได้รับรู้ข้อมูลจากภาครัฐมากที่สุด รองลงมาคือการได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและการร่วมพิจารณาตัดสินใจเป็นลำดับต่อมา เนื่องจากว่าในการดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีที่ผ่านมาได้ประสบกับความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง เช่นการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียและเตาเผาขยะ จึงทำให้ประชาชนต้องการที่จะได้รับรู้ข้อมูลการดำเนินการดังกล่าวมากที่สุด และการที่ประชาชนต้องการได้ร่วมแสดงความคิดเห็นนั้นเนื่องจากการดำเนินการใดๆ ของภาครัฐนั้นอาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจึงควรที่จะได้ให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ดังเช่นการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียหรือเตาเผาขยะหรือย้ายท่าเทียบเรือ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการให้ข้อมูลและการให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้รัฐและประชาชนได้ร่วมมือกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกทั้งจะช่วยลดความขัดแย้งทางสังคมที่จะเกิดขึ้น

และในการที่จะอนุรักษ์คุ้มครองแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลที่เป็นเกาะนั้น นอกจากการดูแลรักษาจากภาครัฐแล้วหากขาดความร่วมมือจากประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแล้วก็ยากที่จะจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อได้สอบถามความคิดเห็นถึงแนวทางในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีจากกลุ่มประชากรตัวอย่างแล้ว พบว่ากลุ่มประชากรโดยส่วนใหญ่เห็นว่า การไม่กระทำการที่มีส่วนก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นวิธีการที่ดีที่สุด โดยมีจำนวน 49 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 54.45 และรองลงมาคือการแจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 : การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของเกาะพีพี	ประชากร		รวม	
	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการ	คน	ร้อยละ
1. ไม่กระทำการที่มีส่วนก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	23	26	49	54.45
2. เมื่อพบการกระทำที่มีส่วนก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติแล้วจะแจ้งต่อเจ้าหน้าที่	11	3	14	15.55
3. ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดไว้	13	10	23	25.55
4. อื่น ๆ	3	1	4	4.45
รวม	50	40	90	100

4.7 องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ ในส่วนนี้จะได้ทำการศึกษาถึงแนวทางการจัดการ และวิธีการแก้ไขปัญหาขององค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีที่เป็นหน่วยงานหลัก ซึ่งได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่บางส่วนของหมู่เกาะพีพี ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.7.1 ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่¹⁰

ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวในหมู่เกาะพีพี ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทางจังหวัดกระบี่ก็ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวในเกาะพีพี เป็น 2 แนวทาง คือ

1) การจัดตั้งชุดเฉพาะกิจดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของหมู่เกาะพีพี

ชุดเฉพาะกิจนี้ประกอบไปด้วยหน่วยงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-เกาะพีพี องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ขนส่งทางน้ำจังหวัดกระบี่ เป็นต้น โดยมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยและให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดูแลสถานบริการที่เปิดเสียงดัง ดูแลการควบคุมการก่อสร้างอาคาร หรือการบุกรุกที่สาธารณะ ปัญหาการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น เรือลากกล้วย หรือการค้ำน้ำดูปะการัง เป็นต้น

2) การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่เกาะพีพี

ทางจังหวัดกระบี่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่เกาะพีพี โดยคณะกรรมการชุดนี้ประกอบไปด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ และจากเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวของหมู่เกาะพีพี โดยคณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการวางแผนพัฒนา

¹⁰ สัมภาษณ์ อำนวย สงวนนาม ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2547.

และวางผังเมืองเกาะพีพีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของธรรมชาติ นำเสียดจากกิจกรรมต่าง ๆ บนเกาะพีพี รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบให้บังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด

นอกจากทางจังหวัดกระบี่จะได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมา เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวในเกาะพีพีแล้ว ทางกรมควบคุมมลพิษก็กำลังจัดทำร่างแนวทางฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี โดยทางกรมควบคุมมลพิษได้ทำการประชุมปรึกษาหารือกับทางจังหวัดกระบี่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพี

และในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของเกาะพีพีนอกจากทางจังหวัดกระบี่จะได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว ทางจังหวัดกระบี่ยังได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2547-2550 โดยได้กำหนดให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหลักในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดกระบี่ โดยมีเป้าหมายคือ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประวัติศาสตร์ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหมู่เกาะพีพี ได้แก่ การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม และการจัดการขยะบนเกาะพีพี และการจัดทำผังเมืองเฉพาะ

4.7.2 อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี¹¹

ในส่วนนี้จะได้ทำการศึกษาถึงการจัดการ ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติว่าทางอุทยานมีแนวทางในการบริหารจัดการอย่างไรและในการทำงานมีปัญหาและอุปสรรคมีอุปสรรคอย่างไร

1. การบริหารจัดการของอุทยานหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี

ในการบริหารจัดการดูแลอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพีได้แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

1.1 งานด้านการอนุรักษ์ มีเป้าหมายเพื่อปกป้องคุ้มครองพื้นที่มิให้ถูกบุกรุกทำลาย เพื่อรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยมีกิจกรรมในการดำเนินการดังนี้

1. การลาดตระเวน เพื่อตรวจรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยชุดลาดตระเวนหาข่าวประจำหน่วยพิทักษ์ฯ แต่ละหน่วย แจ้งข่าวให้สำนักงานที่หาดนพรัตน์ธาราและส่งกำลังสนับสนุน หรือวางแผนร่วมในการปฏิบัติ โดยเฉพาะพื้นที่ล่อแหลมต่อการบุกรุกถือครอง การทำไม้

2. จัดให้มีเจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยและเจ้าหน้าที่ยามสายตรวจทางทะเล ที่ผ่านการฝึกอบรมด้านการประดาน้ำและกู้ภัยทางทะเล คอยควบคุมดูแลพื้นที่ทางทะเลตลอดจนการติดตั้งทุ่นจอดเรือเพื่อป้องกันผลกระทบต่อแนวปะการัง และจัดระเบียบการท่องเที่ยวทางทะเล

3. ดำเนินการอนุรักษ์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับภาพเขียนรูปเรือไวคิง มิให้ทรุดโทรมหรือเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม โดยจะประสานขอความร่วมมือกับกรมศิลปากรและกระทรวงศึกษาธิการ

4. ดำเนินการคุ้มครองป้องกันสภาพธรรมชาติใต้น้ำ โดยเฉพาะแนวปะการัง โดยการร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลอื่น ๆ ทำการติดตั้งทุ่นบริเวณแนวปะการัง บริเวณหมู่เกาะปอดะ หมู่

¹¹ สัมภาษณ์ มิตรชัย อานันทนสกุล หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547

เกาะพีพี สำหรับจอดเรือโดยไม่ทิ้งสมอ และจัดทำทุ่นกั้นแนวเขตปะการังบริเวณเกาะไม้ไผ่ มิให้มีเรือเข้าไปรบกวนทั้งเป็นการจัดระเบียบการจอดเรือควบคุมปริมาณ และเก็บเงินค่าธรรมเนียม

5. ประสานหน่วยงานที่ดินระดับจังหวัดและอำเภอ ทำการควบคุมตรวจสอบที่ดิน เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจะนำระบบการจับค่าพิกัดโดยสัญญาณดาวเทียม (GPS) แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศและการแปลภาพถ่ายทางอากาศ โดยผู้เชี่ยวชาญของกรมป่าไม้ มาใช้ประกอบในการพิจารณาที่ดิน

6. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยนาวิกโยธินที่ 411 เพื่อร่วมมือในการป้องกันรักษาป่าในพื้นที่ล่อแหลมต่อการบุกรุกและการลักลอบทำไม้

1.2 งานด้านวิชาการ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาอุทยานแห่งชาติให้เป็นแหล่งศึกษาวิจัย รวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการมีการดำเนินงาน ดังนี้

1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า เพื่อจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เส้นทางทับแขกหงอนนาค

2 ทำโครงการศึกษาความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะไม้ไผ่

3 สํารวจข้อมูลปริมาณนักท่องเที่ยว ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผลกระทบจากการท่องเที่ยวและบริเวณอ่าวมาหยาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการชี้แจง ในสภาพปัญหาการก่อสร้างหน่วยพิทักษ์ฯ โดยส่งเจ้าหน้าที่ไปอยู่ประจำ 3 เดือน

4 จัดทำโครงการศึกษาทัศนคติขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ที่มีต่อการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นนำมาบูรณาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อสร้างความร่วมมือ

5 จัดทำโปรแกรมศึกษาธรรมชาติในโรงเรียน และสถานศึกษาโดยรอบอุทยานฯ เพื่อสร้างความสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น โดยจัดให้มีชุดประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ และนำนักเรียนมาเข้าค่าย เพื่อให้เกิดแนวร่วมโดยจะจัดทำโครงการเสนอขอสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่น

6 จัดโครงการพัฒนาศูนย์บริการ บริเวณหาดนพรัตน์และสุสานหอย ให้มีศักยภาพพร้อมจัดให้มีการบรรยาย โดยใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยและจัดนิทรรศการประกอบ การแสดงทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวก่อนเดินทางไปท่องเที่ยว

1.3 งานด้านบริการและพัฒนา มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาอุทยานแห่งชาติให้สามารถอำนวยความสะดวก ปลอดภัย และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ตามปัจจัยพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่ถูกทำลาย โดยมีกิจกรรมในการดำเนินงาน คือ การจัดให้มีการบริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในรูปการพักผ่อน โดยทำการซ่อมแซม และบำรุงรักษาบ้านพักนักท่องเที่ยวเก่า สถานที่กางเต็นท์ ให้สามารถใช้งานได้ดี ยกมาตรฐานให้สูงขึ้นในรูปของเครื่องนอน ห้องน้ำ ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านพัก ทั้งเสนอของบประมาณเพิ่มเติมเพื่อก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวใหม่ให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว

2. สภาพปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

เนื่องจากอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ได้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งบนบก ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่งในท้องทะเล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่น ทั้งป่าไม้ ชายทะเล เกาะแก่ง และแนวปะการัง ซึ่งเป็นสิ่งที่ล่อแหลมต่อการดูแล บุกกรุก ครอบครอง การหาผลประโยชน์จากธุรกิจท่องเที่ยว ดังนั้น อุทยานแห่งชาติจึงประสบปัญหา ด้านการคุ้มครองดูแลหลากหลาย กล่าวคือ

2.1 ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์

1. การลักลอบทำไม้จากป่าธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์บนเขาหงอนนาค ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยดับแวกที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ จำนวน 5 คน ยังขาดวัสดุอุปกรณ์ จึงทำหน้าที่เพียงลาดตระเวนหาข่าว เมื่อพบหรือทราบข่าวการกระทำผิดก็แจ้งให้สำนักงานใหญ่ทราบ เพื่อส่งกำลังเจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการ

2. การบูรณการครอบครองที่ดิน แล้วพัฒนาเป็นโรงแรม รีสอร์ท โดยอ้างเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินที่ยากต่อการตรวจสอบในหลายพื้นที่ จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานเข้ามาตรวจสอบ และอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการแปรภาพถ่ายทางอากาศของกรมป่าไม้มาช่วยเหลือ

3. ปัญหามวลชนในพื้นที่ที่ยังขาดความรับผิดชอบ ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย เช่น ปัญหาร้านค้าแผงลอย ร้านค้าหาบเร่ ปัญหาเรือไชนมิก ขึ้นไปพักอาศัยบนเกาะไม้ไผ่ จำนวน 38 ครัวเรือน ปัญหาการต่อต้านการก่อสร้างหน่วยพิทักษ์ที่อ่าวมาหยา เป็นต้น จึงจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยงานในพื้นที่หลายหน่วยงานเข้าไปร่วมดำเนินการ

4. ปัญหาแนวเขตอุทยานแห่งชาติไม่ชัดเจน พื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ทำการรังวัด ปักหลักเขต หรือไม่ได้มีการหมายแนวเขตในระวางที่ดิน ทำให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารงาน ควรได้เสนอของบมาทำการรังวัด ปักหลักเขตทำถนนหรือชุดคลองรอบแนวเขตตามลักษณะภูมิประเทศ เพื่อให้เกิดความชัดเจน และป้องกันการบุกรุกครอบครองในอนาคต

5. ปัญหาการบุกรุกเกาะและชายหาดจากกลุ่มนายทุน เพื่อสร้างรีสอร์ทที่พักอาศัยทั้งในบริเวณชายหาดและภูเขา บริเวณอ่าวตันไทร ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ซึ่งยากต่อการหยุดยั้ง เนื่องจากกำลังเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติมีน้อยไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากหน่วยงานใกล้เคียงซึ่งอาจล่าช้า

6. แผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ที่จัดทำไว้ได้สิ้นสุดระยะเวลา (ปี 33-37) แล้ว ทำให้การจัดการขาดความชัดเจน ประกอบกับสถานการณ์บางอย่างเปลี่ยนแปลงไป จึงเห็นควรได้เร่งดำเนินการจัดทำใหม่

2.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริการและพัฒนา

1. ยานพาหนะเรือที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีสภาพชำรุด ไม่พร้อมในการปฏิบัติงาน สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เฉพาะทาง การซ่อมบำรุงต้องใช้งบประมาณสูง โดยอาศัยช่างผู้ชำนาญงานจากต่างท้องที่ ไม่สามารถเรียกจ่ายงบประมาณปกติ

2. คำว่าศุน้ำมันเชื้อเพลิงมีความสิ้นเปลืองสูง ทั้งจากการปฏิบัติงานตามปกติ และในกรณีพิเศษต่าง ๆ ทำให้การปฏิบัติงานไม่สามารถดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานประจำปีได้ใน

ปลายปีงบประมาณ งานต้องชะงักงัน เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งอุทยานแห่งชาติจะหาทางแก้ไขโดยขอใช้เงินรายได้เพิ่ม

3. ผู้ประกอบการธุรกิจเรือท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ ยังขาดความร่วมมือในการยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ และไม่ยอมเสียเงินค่าธรรมเนียม และการเดินทางไปท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาจากหลายแหล่ง ทั้งจากจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ และจากท่าเทียบเรือหลายท่า ทำให้การควบคุมได้ยาก

4. ปัญหาการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมการเข้าไปในเขตอุทยานฯ ของนักท่องเที่ยว ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากบริษัทนำเที่ยว และชุมชนท้องถิ่น

2.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านวิชาการ

1 ศักยภาพในการสื่อความหมายธรรมชาติยังน้อย เนื่องจากขาดข้อมูลการสำรวจ และศึกษาจากผู้มีความรู้เฉพาะทาง ขาดอุปกรณ์สื่อความหมาย

2 ข้อมูลทางวิชาการต่าง ๆ เช่น แนวปะการัง พันธุ์ไม้ สัตว์ป่า ยังไม่มีการสำรวจและเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ ซึ่งการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ต้องอาศัยขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา เนื่องจากอุทยานแห่งชาติขาดเจ้าหน้าที่

และในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นทางอุทยานได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการรับประชาชนในพื้นที่เป็นลูกจ้างและให้เข้าประกอบกิจการร้านค้าในเขตอุทยานแห่งชาติ

4.7.3 องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่¹²

ในบริเวณหมู่เกาะพีพี จะมีพื้นที่ส่วนหนึ่งที่เป็นของภาคเอกชน ที่ได้กันออกจากเขตอุทยาน-แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ซึ่งพื้นที่นี้จะอยู่ในบริเวณเกาะพีพีดอน ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ซึ่งบริเวณพื้นที่ดังกล่าวจะมีปัญหาความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อมมาก เนื่องจากเป็นบริเวณที่อาศัยของชุมชนในพื้นที่ และเป็นบริเวณที่ผู้ประกอบการต่าง ๆ ได้เข้ามาลงทุนประกอบกิจการไว้บริการนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก บริเวณดังกล่าวนี้จึงมีสภาพแออัดมาก นอกจากนี้การที่เกาะพีพีดอนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาพักผ่อนเป็นจำนวนมาก เฉลี่ยแล้ววันหนึ่งไม่ต่ำกว่าวันละ 3,000 คน ในช่วงของฤดูการท่องเที่ยว จึงทำให้เกาะพีพีดอนได้ประสบกับปัญหาทางสิ่งแวดล้อมคือ ปัญหาน้ำเสียและปัญหาขยะมูลฝอย นอกจากนี้ยังมีปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะด้วย จากสภาพปัญหาดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง มีแนวทางในการดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของเกาะพีพี ดังนี้

1. ปัญหาน้ำเสีย

ปัญหาน้ำเสียได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีมาก โดยในบางบริเวณจะมีน้ำเน่าเสียท่วมขังอยู่และมีกลิ่นเหม็น นอกจากนี้ยังมีปัญหาการปล่อยน้ำเสียลงทะเลทำให้ชายหาดมีสีดำ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางก็ได้เข้าไปดำเนินการตักเตือน และในบางครั้งได้เข้าไปอุดท่อหรือตัดท่อน้ำเสียที่ปล่อยลงสู่ทะเล แม้ว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้าไปดำเนินการดังกล่าวแล้วก็ยังมีฝืนอยู่

และในการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำเสียบนเกาะพีพีดอนนั้น ทางท้องถิ่นไม่มีงบประมาณในการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย ทางส่วนกลางคือ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมในสมัยนั้น จึงได้เข้ามาดำเนินการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียรวมให้กับทางท้องถิ่น โดยใช้เงินประมาณ 15 ล้านบาท และเมื่อสร้างเสร็จแล้วได้ส่งมอบบ่อบำบัดน้ำเสียให้กับทางท้องถิ่น

¹² สัมภาษณ์ วิเศษ ขวัญข้าว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง วันที่ 19 มกราคม พ.ศ.

บริหาร แต่เนื่องจากเกาะพีพีตอนไม่มีไฟฟ้าทำให้การเดินระบบของบ่อบำบัดน้ำเสียมีต้นทุนสูงและทางท้องถิ่นไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านนี้ บ่อบำบัดน้ำเสียจึงไม่สามารถใช้การได้ ซึ่งปัจจุบันนี้ทางท้องถิ่นก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาน้ำเสียบนเกาะพีพีตอนได้ และขณะนี้ทางท้องถิ่นกำลังจัดทำแผนการฟื้นฟูและการดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสีย โดยกำลังของบประมาณจากส่วนกลาง เพราะโครงการดังกล่าวใช้งบประมาณ 10 ล้านบาท ซึ่งทางท้องถิ่นไม่มีงบประมาณเพียงพอ

2. ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย

การที่เกาะพีพีตอนมีพื้นที่จำกัด จึงทำให้การกำจัดขยะโดยการฝังกลบไม่สามารถทำได้ แม้ทางส่วนกลาง คือ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จะได้เข้ามาสร้างเตาเผาขยะบนเกาะพีพี จำนวน 2 เตา ใช้งบประมาณ 11 ล้านบาท เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้ส่งมอบให้ท้องถิ่นเข้ามาบริหารจัดการ แต่ท้องถิ่นก็ไม่สามารถใช้เตาเผาขยะได้เนื่องจากท้องถิ่นไม่มีงบประมาณและบุคลากร ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการเดินระบบเฉลี่ยกิโกรัมละ 2.30 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมาก อีกทั้งเตาเผาขยะนี้ เมื่อเดินระบบไปแล้วไม่สามารถเผาขยะได้หมด จึงทำให้เตาเผาขยะที่สร้างนี้ไม่สามารถใช้การได้

ในการแก้ไขปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย ทางท้องถิ่นได้ใช้วิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยไปกำจัดบนฝั่งของจังหวัดกระบี่ โดยจัดเก็บจากผู้ประกอบการที่อยู่บนเกาะพีพี กิโลกรัมละ 1 บาท ปัจจุบันนี้ทางท้องถิ่นได้ใช้อัตราร้อยละ คือ ตั้งแต่ 300 - 5,000 บาท แล้วแต่ปริมาณขยะของแหล่งกำเนิดนั้น นอกจากนี้ทางท้องถิ่นยังได้จัดเก็บจากเรือโดยสารด้วย แม้ทางท้องถิ่นจะเก็บค่าธรรมเนียมในการเก็บขนขยะมูลฝอยกิโลกรัมละ 1 บาท ซึ่งมากกว่าที่ทางกฎหมายได้กำหนดไว้ก็ตาม ทางท้องถิ่นก็ยังขาดทุนในการจัดเก็บขยะมูลฝอย ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วท้องถิ่นจะจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะได้ประมาณปีละ 1,700,000 บาท แต่ค่าใช้จ่ายที่แท้จริงประมาณ 2,000,000 บาท และปัจจุบันนี้ทางท้องถิ่นกำลังจัดทำเสนอโครงการฟื้นฟู และดำเนินการขยะมูลฝอย เพื่อขอของบสนับสนุนจากส่วนกลาง เนื่องจากท้องถิ่นไม่มีงบประมาณพอที่จะมาดำเนินการ

3. ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะ

เกาะพีพีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีการพัฒนามานานมากแล้ว และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ก็ได้ปลูกสร้างบุกรุกที่สาธารณะเป็นจำนวนมาก ทางท้องถิ่นได้ใช้วิธีการทางรัฐศาสตร์ คือการประนีประนอมกับผู้บุกรุก ไม่ได้ใช้วิธีการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพราะทางท้องถิ่นกลัวจะเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชน และผู้ประกอบการในเกาะพีพี กับทางท้องถิ่น ในบางครั้งผู้ที่บุกรุกก็ให้ความร่วมมือ และจากการศึกษาพบว่าทางท้องถิ่นได้แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ยังมีการฝ่าฝืนอยู่ หน่วยงานในระดับจังหวัดควรที่จะเข้ามาดำเนินการ เพราะหากปล่อยให้ท้องถิ่นดำเนินการเพียงหน่วยงานเดียวแล้ว การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะอาจไม่ได้ผลมากนัก เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้

จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง มีอุปสรรคและปัญหาในการจัดการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีตอน เนื่องจากไม่มีงบประมาณและบุคลากรเพียงพอที่จะเข้ามาจัดการได้

เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีแล้ว พบว่าภาครัฐได้ปล่อยปละละเลยให้ภาคเอกชนได้เข้ามาแสวงหาประโยชน์และจัดการกันเองเป็นเวลานาน จนเมื่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะพีพีมีสภาพเสื่อมโทรมแล้ว ภาครัฐจึงได้เข้ามาจัดการได้ตามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และจากการศึกษาพบว่าหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในพื้นที่หมู่เกาะพีพี คือองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางและอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จะพบว่าแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งสองจะมีความแตกต่างกัน คือทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะไม่ใช้มาตรการทางกฎหมายเด็ดขาดมากนัก เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีพื้นฐานที่ต้องอาศัยประชาชนในพื้นที่ ส่วนของอุทยานแห่งชาตินั้นจะบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อผู้ที่บุกรุกที่สาธารณะ แต่ทางเจ้าหน้าที่อุทยานก็ไม่สามารถควบคุมการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการดำเนินการและขาดแคลนบุคลากรในการที่จะเข้ามาควบคุมดูแล